

eşlik siz

KENDİ BİLDİĞİNİ OKUYAN DERGİ

2 aylık çıkan müzik, kültür-
sanat, siyaset dergisi.

Yıl: Mart-Nisan 2026

Konu: Kadın Mücadelesi

Sayı: 4

İÇİNDEKİLER

Kitaptan ve Sahneden: Bir Kadının Kavgaları ve Dönüşümleri - <i>Tuğçe Hitay</i>	2
Yayın Yönetmeninden:3. Emekçi Kadınlar Kurultayı Konuşması - <i>Leyla Yelken</i>	3
Bir Yanılsamanın Anatomisiv - <i>Roza Koç</i>	5
Hikâye - <i>Gökçe Aytekin</i>	7
Adı Olmayan Kadın - <i>Zümrüd-ü Sabah</i>	8
Eski Masal, Eski Züleyha - <i>Alanur Kuşçu</i>	9
İçimizdeki Oda: Kadın Mücadelesini Melanie Klein'la Yeniden Düşünmek - <i>Ömer Eraslan</i>	11
Küçük Prens Nasıl Yazıldı - <i>Büşra Yazıcıoğlu</i>	14
Kadın Mücadelesi ve Feminizmi Konu Alan Kitap Seçkisi - <i>Tuğçe Hitay</i>	16
Röportaj: Bahar Kar - <i>Emre Siyahoğlu</i>	18

Dünya bir eşikten geçiyor. Kapitalizm çöküşünü geciktirmek, yavaşlatmak için sınır dışında savaflara başvuruyor. Emperyalizm Filistin'i İran'ı, Venezuela'yı, Küba'yı ve dünya halklarını hedef alıyor. Ama biz biliyoruz ki yanında durulması gereken, birlikte saf tutulması gereken ne emperyalist devletler, ne molla rejimleridir. Saflarımız dünya halklarının, işçi sınıfının, emekçi kadınların safıdır. Ezilenin ezileni olan kadınlar, bunun yanında lubunyalar ve çocuklar; savaflardan da, göçlerden de en fazla zarar görenler oluyorlar. Bu yüzden 8 Mart'ı geride bırakırken bu sayıyı dünyanın her yerinde ataerkil kapitalizme karşı direnen kadınlara adanmak istedik. Türkiyeli ve mülteci kadınlardan Filistin'de direnen tüm kadınlara adadığımız bu sayıyı kitap incelemelerinden kurultay konuşmasına, kadın mücadelesine bakış açımızı genişletecek bir makaleden kadın bir müzisyenle bir röportaja kadar çeşitli yazılarla dolu dolu işlemeye çalıştık.

Aynı zamanda şunu da biliyoruz ki hiçbir mücadele tek başına varolmaz, tek başına ilerletilmez. İşçileri, kadınları, lubunyaları, çocukları, engellileri ve ezilen halkları baskılayan, onların siyasal olarak söz sahibi olmasını engelleyen kaynak aynı: Ataerkil kapitalizm. Bu yüzden kesişimsel mücadele diyoruz ve dünyanın durumunu şovenizmden uzak, sınıf bakış açısıyla okumaya davet ediyoruz.

Sayıda sosyalist bakış açısından feminist bakış açısına kadar çok çeşitli bakış açılarını bulabilirsiniz. Bu şekilde ortak sorunlara farklı bakış açıları getirmeyi, ortak düşmana karşı savaşan farklı akımları bir arada sunmayı hedefledik. Aynı zamanda tabii ki serbest temalı eserler, öyküler ve şiirler de yer alıyor. Umuyoruz ki biz bu sayıyı hazırlarken öğrendiğimiz ve eğlendiğimiz kadar siz de keyif alarak okursunuz.

Son olarak bir yandan 8 Mart'ı geride bırakırken, bir yandan da 1 Mayıs'a hazırlanırken biliyoruz ki emperyalizm yenilecek, direnen halklar, kadınlar ve lubunyalar kazanacak. Yaşasın kadın dayanışması! Yaşasın sınıf dayanışması! Kahrolsun emperyalizm! Kahrolsun faşizm!

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Leyla Yelken

EDİTÖR

Tuğçe Hitay

EDİTÖR

Emre Siyahoğlu

EDİTÖR

Pelin Konuk

EDİTÖR

Şevîn Şeyma Yavuz

Tuğçe Hitay

KİTAPTAN VE SAHNEDEN: *Bir Kadının Kavgaları ve Dönüşümleri*

Édouard Louis, dördüncü kitabı “Bir Kadının Kavgaları ve Dönüşümleri”nde annesini konu edindiği bir özgürleşme anlatısı. Gözlerinin içinin güldüğü o siyah beyaz gençlik fotoğrafını bulmasıyla birlikte toplumun, babasının ve belki de kendisinin nasıl bambaşka bir insana dönüştürdüğünü anlıyor Louis. “Bu fotoğrafa bakarken dili yitirdiğimi hissettim. Onu bütünüyle özgür, tüm bedeniyle geleceğe doğru yol alırken görmek, aklıma babamla paylaştığı yılları, maruz kaldığı aşağılamaları, yoksulluğu, yirmi beşle kırk beş yaşları arasında, başka kadınlar hayatı, özgürlüğü, yolculuğu, kendini tanımayı tecrübe ederken, eril şiddet ve sefalet tarafından yaşamından koparılmış, neredeyse yok edilmiş yirmi yılı getirdi. Bu fotoğrafı görmek bu yok edilmiş

yirmi yılın doğal bir şey olmadığını, ondan bağımsız dış güçlerin –toplum erillik, babam– eylemlerinin bir neticesi olduğunu hatırlamamı sağladı, demek ki her şey başka türlü olabilirdi.”

Her şey başka türlü olabilirdi. Fakat ikinci evliliğini mutlulukla yapan Monique, zamanla ev içi köleye dönüşür. Ne gençliğindeki mutluluğu, neşesi, gülüşü ne de hayalleri kalmıştır artık. Robotlaşmış biçimde, başka bir şey düşünmeden, yoksulluk ağında ev işlerinin tutsağı olmuştur. Oğlu Édouard, bu yoksulluğun içinde homoseksüel bir çocuk olarak büyür, kendi kimlik kargaşasını yaşar, üniversiteye başladığında annesiyle arası açılır, kimlik bunalımını sınıf çatışması takip eder. Monique, yirmi

yılın ardından âni bir kararla evliliğini bitirince hem çocuğuyla ilişkisinin yeniden inşasına hem de kendisinin dönüşümüne şahit oluruz. Édouard Louis, annesinin bu kavgasını ve dönüşümünü, kendi penceresinden anlatır. İşçi baba eril hegemonyanın bir gölgesi olarak konumlanırken eşcinsel çocuk bile toplumsal kabul ve bilinçaltı yüzünden annesini anlayamama sorunu yaşar.

Ne mutlu ki bu mücadele, Ayberk Erkey çevirisi, Kemal Aydoğan yönetmenliğinde Moda Sahnesi’ne taşındı. Édouard Louis’e hayat veren Onur Ünsal, tek kişilik performansıyla hem çocuğu hem anneyi öyle iyi canlandırıyor ki kadının görünmeyen ev içi emeği, homoeksüel bir çocuğun hayatta kalışı, sınıf çatışması iliklerimize işliyor. Édouard Louis’nin (Onur Ünsal) eşyaların üzerine serilmiş beyaz örtüleri yavaş yavaş kaldırmasıyla başlıyor oyun. Bir süre sessiz bir şekilde, bu küçük eylemleri izliyoruz. Sonra sonra, ev

işlerini yaparak annesinin hikâyesini anlatıyor Louis. Giderek artan tempo, duygusal yoğunlukla içine çekiyor izleyiciyi. Yirmi yıllık bu zaman dilimi, Monique’nin zincirlerini kırarak kendine yeni bir yaşam kurmasıyla tamamlanıyor. Oyun içinde zaman zaman Onur

Ünsal’ı Monique rolünde görüyoruz, on dakikalarda ise, annenin değişimiyle bu rol daha da artıyor, belirginleşiyor. Bu hızlı değişimi çok başarılı bir şekilde vermiş oyuncu. Monique’nun hikâyesinde kendimizi, annemizi veya tanıdığımız herhangi bir kadını görmemek müm-

kün değil. Fransa’da bir işçi evinde yaşananlar hepimiz için çok tanıdık. Benzer ya da başka biçimlerde belki her gün verdiğimiz bu kavga da öyle. Monique’nun dönüşümü ise, bu kavganın öznesi olan kadınlara umut aşıyor.

Eda Gizem Arslan

DOĞUM

Doğduğumda çocuktum,
Büyüdüğümde kadın.
Nedenini hiç bilmedim,
Farklıydı tabiatım.
Önüme kalıplar attılar,
Sığ dediler bunlara.
Binlerce kez kanadım,
Bir defa şikâyet etmedim.
Binlerce kez öldüm,
Binlerce kez doğdum.
Kim ne derse desin,
Ben kendimi doğurdum.

Leyla Yelken

YAYIN YÖNETMENİNDEN;

3. EMEKÇİ KADINLAR KURULTAYI KONUŞMASI

Yayın yönetmenimiz Leyla, EKA’nın (Emekçi Kadınlar) 3. kurultayına katıldı ve trans ve lubunya mücadelesinin sınıf mücadelesi olduğundan, translar arasında örgütlenmeye dair bir karşıtlık ya da önyargı olduğundan ve sistemin transları nasıl etkilediğinden bahsettiği bir konuşma yaptı.

Kadın ve sınıf mücadelesi, trans+lar dahil edilmediği müddetçe bir ucu açık kalan bir konu. Bu yüzden trans özgürlüğünün aslında neden sınıfsal olduğundan, bunun neden sınıf hareketinin içinde değerlendirilmesi gerektiğinden, biraz da transların örgütlenmeye dair sıcak bakmadığından bahsetmek istiyorum.

Transların ve genel olarak LGBTİ+ların sorunları, kimlik sorunları olarak görülse de aslında sınıf sorunudur. Bu anlamda trans hakları ve trans özgürleşmesi şeklinde iki ayrıma gidebiliriz. Trans hakları, sistem içinde, sistemden güç koparmak için elde etmeye çalıştığımız ve sistemin içinde temsilimizi daha güçlü, bizi daha görünür kılmaya yarayan yasal ya da toplumsal hakları

ifade ederken, trans özgürleşmesi bu sistemin içinde değil, onu yıkararak başara-bileceğimiz mücadeleyi ifade eder. Transların özgürleşmesi bu sistemin içinde mümkün değil, çünkü transfobi sistemin yanlış ya da bozuk çalışmasından ötürü gelen bir şey değil, sistemin olması gerektiği gibi çalışmasından kaynaklanan bir şeydir. Bu noktada rakamlarla da birçok örnek verilebilir ama en temelde transların iş ve ev bulmakta yaşadıkları zorluklar, bunlara erişimlerinin sistematik olarak zorlaştırılması ya da engellenmesi, aslında transların, işçi sınıfını baskılayan aynı yapı tarafından baskılandığını gösteriyor. Transların her ezilen grup gibi kendine özgü koşulları olsa da işçi sınıfının ekonomik ve siyasi olarak doğrudan söz

hakkına sahip olmasını, hayatını idame ettirebilmesini engelleyen mekanizmanın işçileri mahkum ettiği şartlar ile transları mahkum ettiği şartlar bu açıdan aynı. Dolayısıyla lubunya ya da trans sorunu, aslında bir sınıf sorunudur. Ama transların yaşadıkları bu baskının temeli kapitalizmin cinsiyetlere dair algımızı şekillendirmek ve oluşturmak istemesinden kaynaklanıyor. Kapitalizm için iki cinsiyet vardır ve bu iki cinsiyete roller biçer; insanların yarısı olan kadınlar, üretimle görevlendirilmiş diğer yarısı olan erkekler için ödenmeyen ev içi emekle görevlendirilirler. Translar bu tablonun dışında durup bu rolleri yıkarak aslında kapitalizmin temellerinde yatan bir olguya dokunmuş oluyorlar.

İkili cinsiyet sisteminin baskıcılığını, birden fazla cinsiyete sahip olan kültürlerle yaşatılanlardan da görüyoruz. Sömürgeci ülkeler, ikili cinsiyet sisteminin dışında cinsiyetlere sahip kültürlerle karşılaştıklarında, bunu, onları baskılamayı haklı çıkaran bir durum olarak örnek verirlerdi. Aynı zamanda bu baskılanan ve sömürülen toplumlara cinsiyet rolleri de atarlardı. Meselasiyahiler hiper maskülen, güney asyalılar ise feminen olarak kodlanırdı. İkili cinsiyet sisteminin atadığı roller her zaman bir baskı aracı oldu ve transların bu ikili cinsiyet sisteminin dışında olarak onun rollerini yıkması, transların yaşadıkları baskının temellerinden birini oluşturuyor.

Translar bu baskının sonucu olarak işsizliğe, seks işçiliğine, evsizliğe, şiddete ve ölümlere maruz kalıyorlar. Ama transların yaşadıkları zorluklar her zaman makro düzeyde sirayet etmiyor. Bazen içinde bulunduğumuz küçük gruplarımızda, yani mikro düzeyde yaşadığımız sorunlar olabiliyor. Bu noktada transların dilde, eylemde nasıl zorluklar yaşadıklarını anlamak, bunları yeniden üretme- mizin önüne geçebilir. Aslında temelde ka-

famızdaki ikili cinsiyet algısını yıkmak bana göre birçok zararın üretilmesine engel olan bir şey, ve eğer birtakım zararlar üretiliyorsa baştan bu algının yıkılması noktasında sorunlar vardır. Transfobik bir toplumda yaşadığımız için, trans kimlikler eğitimin ve anlatınının hiçbir noktasında bulunmadığı için bu algıyı yıkmak, trans kimlikleri varoluşun temel parçalarından biri olarak görmek aslında translar için de herkes kadar zor olabilen bir şeydir. Bir trans, zamanında “Ben transım, ben bile transfobik olmadığımı iddia edemem” demişti. Bu yüzden translara karşı üretilen zarar noktasında niyet çok önemli olsa ve zararın boyutunu kökünden değiştirse bile, birtakım söylemlerden ve eylemlerden sonra nasıl bir tavır takındığımız önemli oluyor. Ama yeni örgütlenmeye başlayan biri olarak henüz yeterince şey gözlemleme şansım olmasa da birçok transın örgütlenmekten kaçındığını biliyorum. Bu yüzden biraz da transların örgütlenmeye sıcak bakmadığından bahsetmek istiyorum.

Tanıdığım birçok trans, onların tanıdıkları translar, örgütlenmek istemiyor. Ben içinde bulunduğum

eski bir toplulukta yaşadığım, içinde transfobi barındıran bir olaydan sonra lubunya ve trans arkadaşlarım tarafından bana bunların hepsinin böyle olduğu, bu yüzden transların örgütlenmek istemedikleri söylendi, hatta bir arkadaşımın tanıdığı translar arasında bir ben örgütlenmek istiyormuşum. Burada yapısal bir şey olmadığını söylersek bence çok doğru olmaz. Özellikle transların “Evet, burada transfobi var.” dedikleri durumlara dikkat etmek, bunun politik ve toplumsal boyutunu, bağlamını atlamamak gerektiğini düşünüyorum.

Bu noktada transların yaşadıklarını anlamak kadar onlarla nasıl bir birliktelik kurmamız gerektiği de önemli. Çoğu zaman translarla ve genel olarak lubunyalarla “ally”, yani destekçi konumunda bir ilişki

kuruyoruz. Bu destekçi konum, aslında ayrıcalıklı bir konumdan geliyor ve çoğu zaman pasif kalıyor. Bazen bizden farklı kişilerle yoldaşlık kuracaksa pasif, zararsız bir tutum sergilemek, sadece politik olarak işlevsiz olmakla kalmadığı gibi, ironik olarak zarar üreten bir noktada bile olabiliyor. Transların sistem içinde nasıl baskılandıklarını, onları baskılayan davranışların ve dilin neler olduğunu özümsemediğimiz zaman yeri geldiğinde bu araçları üreten kişi biz olabiliyoruz. Bu noktada bu üretilen zararın reddedildiğine, boyutunun anlaşılmadığına, bu şekilde zararın devam ettirildiğine de şahit oldum. Bu yüzden aslında trans yoldaşlarla destekçi, onları uzaktan izleyen bir ilişkiden çok tam bir yoldaşlık ilişkisi kurmak, onların yaşadığı kendine özgü baskıyı ve transfobiyi

anlamak ve bu anlayış üzerinden onlarla yoldaş olarak mücadele etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Pasif, destekçi bir konumda kalınması, translar için belki de herhangi bir örgüte girmeyi düşündükleri zaman burada zarar görmeyeceklerinin garantisi niteliğinde olmaya yetmiyordur. Bu yüzden aktif olarak trans ve lubunya mücadelesi içinde yer alınması, buna yönelik adımlar atılması gerektiğini düşünüyorum. Dışarıdan bakan bir transın buranın güvenli alan olduğunu bilmesi için belki de destekçilik beyanından fazlası gerekiyordur. Kısacası translar arasındaki örgütlenme korkusunun yıkılması gerektiğini ve daha çok transın örgütlenmesi için her zamankinden farklı tutumlar sergilenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Roza Koç

BİR YANILSAMANIN ANATOMİSİ

Nora, gardiyanın ayak seslerini duyunca bütün dünyası sessizleşti. Karanlık, dar hücrede nefes almak zor, zaman ise ağır ağır geçiyordu.

Her adım, her nefes bir sınav gibiydi. Ama bugün farklıydı; içindeki küçük bir umut, yıllardır zincirlediği korkularını sarsıyor, bir

kapının aralanabileceğini fısıldıyordu. Valeria Hanım, gardiyanın adıydı. Yine bugün sinirli olduğu her hâlden belliydi. Daha sabahın erken saatlerinde, herkesi uyandırmak için geldiği sırada, herkesle kavga etmeye başlamıştı. Nora, buna bazen anlam veremese de Valeria Hanım'ı seviyordu. Bu kadar kızgın ve disiplinli olmasını, üzerindeki sorumluluklara ve iş yüküne bağlamıştı zaman içinde, bunların

yanında, içinde yaşadıkları yerdeki baskı ve kısıtlamaların sadece Valeria Hanım'ı değil, tutsak kalan diğer çocukları da rahatsız ve mutsuz ettiğini fark etmişti. Neredeyse müzik dinlemek, dans etmek ve hatta güzel giyinmek bile suç sayılıyordu. Burası yasaklarla çevrili bir dünyaydı. Nora'nın yaşı küçük olmadığı için Eryndor'un eski zamanlarını hatırlıyordu. Kasaba o kadar uzun zamandır yasaklanmıştı ki burada mahkûm olan bazı çocuklar bunu hiç hatırlamıyordu bile. Nora, "Belki ben de hatırlamasam, canım daha az yanardı," diye düşünmekten kendini alamadı. Çünkü bazen, güzel anıların yaşandığı bir yerde yaşamaya devam etmişseniz ve o günler geride kalmışsa, bu durum insana çoğu zaman ince, derin bir sızı verirdi. Güzel günler demişken, aklına Adel geldi. Gerçi, görüşmeyeli ne kadar olmuştu? Son mektup gününde ondan bir mektup gelmemişti. Ona attığı son mektupta şans dilemiş ve kendine dikkat etmesi gerektiğini söylemişti. Her gün mektuplaşmalar bile, acil bir durumda ya da ihtiyacı olduğunda

burada olacağından emindi Nora. Bu yüzden Adel'in varlığı ona hep güç verirdi. Hayatta var olduğuna hep mutlu olmuş ve sonsuz ihtimalin bulunduğu bu dünyada tanıştıkları için kendini hep şanslı hissetmişti. Tabii merak ettiği tek kişi Adel değildi; Frenk de vardı. Ancak Frenk'ten hiç mektup gelmezdi. Gardiyan mektupları her dağıttığında Nora heyecanla gider, zarflara bakar, ondan bir mektup var mı diye merak etmeden duramazdı. Tabii sonuç hiç değişmezdi. Nora, o bu hapisshaneden giderken ona "Kendine dikkat et, mutlu ol." diye

sıkı sıkı tembihlemişti. Belki Frenk de onun iyi olup olmadığını sorar diye mektup günlerinde heyecanlanırdı. Frenk'in adını bulamayınca da sanki hiç beklemiyormuş gibi gidip yerine otururdu. Frenk ona hiç mektup göndereceğini söylememişti, ama sanki Nora dışarıda onu merak eden ve özleyen biri olduğuna emindi. Sanki şansı olmadığı için Nora'ya mektup yazmıyor gibiydi. Oysaki tutsak olan Nora'ydı; özgür olan ise Frenk'ti. Hatta uzun zaman önce Eryndor Kasabası'ndan çıkmış, Oredoba'da yaşamaya başlamıştı bile. Oredoba, ülkenin yasaklı olmayan tarih ve kültür faaliyetlerinin çok yoğun yapıldığı; hatta müzik dinlemenin, dans etmenin ve güzel giyinmenin bile mümkün olduğu bir şehirdi. Nora hapisshanedeyken oradaki kültür faaliyetlerini, dansı ve müziği düşü-

düşünürdü; ama en çok Frenk'i, eğitim aldığı yeri, o yerin neye benzediğini ve oradaki yeni arkadaşlarını. Acaba Frenk şu anda mutlu muydu? Hangi kitapları okuyordu, hangi esprilere gülüyordu? Ya da buradan çıktığından beri kaç kere ağlamıştı? Yüzündeki çizgiler değişmiş miydi? O zaman Nora'nın tüm dünyası değişmişti.

söylendi. Nora da, "Tamam, Valeria Hanım, hemen hazırlanıyorum." dedi. Nora hemen kıyafetini giymeye başladı, çantasını koluna taktı ve hapisshanedeki çocukların eğitim alması için onları götürmeye gelen servise bindi. Okulun yolunu tuttu. En arka koltuğa oturmuştu; başını cama yasladı. Frenk'le iletişim kurması gerekiyordu. Frenk ona mektup yollamıyorsa, Nora yollayacaktı. Herhâlde onun iyi olup olmadığını sormasında bir sorun yoktu. Mektup gününe daha beş gün vardı, ama Nora şimdiden yazacağı mektubu düşünmeye başlamıştı. Bu beş günün nasıl geçeceğini düşünürken okula vardılar. Bütün mahkûm çocuklar servisten indi. En sonda Nora, kendi sınıfının yolunu tuttu. Bütün gün işlenen dersleri gördü; ama tabii aklının bir köşesinde hâlâ Frenk'e yazacaklarını düşünüyordu. Aslında Frenk'e yazmadan önce yazacaklarını Adel'e sormak geçti içinden; ama Adel büyük ihtimalle bunun kötü bir fikir

Dürüst olmak gerekirse, Eryndor daha yasaklanmadan da mükemmel bir hayat sunmuyordu; ama hiç değilse hayat akıp gidiyordu ve insan kendini bu kadar tutsak hissetmiyordu. Tabii Frenk daha buradaydı; hiç değilse o vardı. Frenk, Eryndor daha yasaklanmadan buradan çıkmayı başarmıştı. Adel de

bir süre tutsak kaldıktan sonra çıkmıştı. Adel, Frenk’i hiç tanımıyordu. Ama Nora, onu kimsenin sandığı gibi biri olmadığına emindi. Nora, hapishanede çıktıkları yürüyüşlerde Adel ile yakınlık kurmuş, onunla çok şey paylaşmıştı. Adel’e göre Frenk onu hiç sevmemişti. Oysa Nora bunun böyle olmadığını biliyordu. Adel, onu tanıyamadığı için böyle düşünmüştü. Mutlaka Frenk’in başına bir şey gelmiş olmalıydı. Ama eğer başına bir şey geldiyse, hapishanedeki diğer arkadaşlarına nasıl mektup yolluyordu? Nora bunları düşünürken Valeria Hanım koğuşları tek tek geziyordu. Nora’nın koğuşunun başına geldiğinde, onun hâlâ hazırlanmamış olduğunu fark edince kızmaya başladı. “Hâlâ giyinmedin mi sen? Ne bekliyorsun, gelip seni giydirmemi mi?” diye olacağını söyleyecekti. Bu yüzden vazgeçti. O sırada çıkış saati yaklaşıyordu. Yasaklı çocuklar kaldıkları hapishaneye dönmeye hazırlanıyordu. Tabii o an Nora’nın aklındaki tek şey, Frenk’e ne yazacağıydı. Kendi kendine, “Belki Frenk beni görmek bile ister,” diye düşündü; yanakları kızardı. Acaba onu görmek istediğinde nereye gideceklerdi ya da giderken ne giyecekti? Onu görünce ne diyecekti? Belki Frenk geldiğinde, Nora’yla Oredoba’ya gezmeye bile giderlerdi. Eryndor daha yasaklan-

madan önce bile Nora’nın buradaki en iyi arkadaşı Frenk’ti. Onun ne içmeyi sevdiğini ya da en sevdiği rengi bilmesene bile... Bunlar birbirini seven insanlar için önemsiz detaylardı. Zaten artık bunları konuşmak için çok zamanları olacaktı. Bu hayalini birden nöbetçi öğretmenin paydos sesi böldü. Nora hızlı hızlı hazırlanıp servise geçti. Bütün günün yorgunluğuyla sabah oturduğu yere oturup başını cama yasladı. Sanki Frenk gelince başına gelen her şeyi ona da anlatacaktı. Bunların hayalini kurarak yol aldı. Vardığında Valeria Hanım’dan hemen bir kâğıt istedi. Valeria Hanım’ın, “Önce yemek yemelisin, daha mektup gününe çok var,” demesine aldırış etmedi. Elini kaleme uzattı ve hapishanedeki köşesine çekildi. Yanağında oluşan damlalara aldırış etmeden, kâğıdı kabartmasın diye elinin kenarıyla sildi. Nora uzun uzun yazdı. Frenk’in iyi olup olmadığını, her şeyin yolunda gidip gitmediğini sordu; onu ne kadar önemsedığını ve çok özlediğini üstü kapalı bir şekilde anlattı. Biraz yazdı, biraz ağladı. Mektubu yazarken, sevginin aslında ne kadar büyük bir yanılsama olabileceğini henüz bilmiyordu. Geçen zamanda Frenk’e karşı olan hisleri hiç değişmemişti; sanki burada geçirdiği her an, birer birer aklına işlenmişti de Frenk gelince hepsini ona anlatacaktı. Sanki bu süreyi Frenk’le birlikte yaşamıştı.

Mektubu bitirdikten sonra gardiyanı çağırdı. Vermeden önce mektubu kocaman öptü ve ona büyük, güzel bir haber getirmesini dileyerek verdi. Sonra uzun bir bekleyiş başladı; günler birbirini kovaladı. Mektup günü gelip çattı. Nora erkenden kalkıp gardiyana mektubunun gelip gelmediğini sordu. Gardiyan mektubu getirdiğinde ise önce kocaman bir nefes aldı. Mektubu okumaya başladı. Frenk, kısa ve kaçamak bir cevap vermişti. Ona ilgi duymadığını, bu yüzden merak etmediğini yazıyordu. Nora’nın bu sefer gözyaşları bütün mektubu ıslatmaya yetti; boğazına oturan yumru ve kalbine inen ince sızıyla başta ne yapacağını bilemedi. Yutkunmaya çalıştı ama başaramadı. Yutkunurken kapattığı gözlerini açtığında, elindeki mektubun yerine beyaz bir ışık gördü. Etrafına baktığında ise sanki her taraf toz olmuştu. Kendine geldiğinde odadaydı; gün ışınları küçük pencereden içeri giriyordu. Annesi çok seslenmiş olacak ki mutfaktan bağırmaya başlamıştı: “Hadi kızım, yemek soğuyacak! Baban bu evde yüksek sesle müzik dinlemeyi yasaklamamış mıydı?”

Nora yatağından kalkarken telefonu yatağının yanındaki komodine bıraktı. Gözyaşlarını kimse görmesin diye sildikten sonra, “Geliyorum, anne,” diye bağırdı.

Gökçe Aytekin

HİKÂYE

Adam kadını
evinde tanıdı
Sonra bir gün
kadın evini
adama bıraktı
ve gitti
Adam evden çıkmadı
Kadın dönmedi
Geçti yıllar
Ev yıkıldı
Adam şimdi
huzurevinde
Kadın kayıp

ADI OLMAYAN KADIN

giriş

Kadın, akşamın gri perdesi şehre çökerken kapı tokmağına asılı duran hüznle birlikte eve girdi. İçerideki sessizlik, rutubet kokan satırlar gibi ağırdı. Yüzündeki tebessüm, dudak kenarına ilişmiş bir kırık gibi asılı duruyor; gönlünde biriken sancı, yıllardır konuşmayı unutan bir çocuk gibi susuyordu.

“Ben adı olmayan bir hikâyeyim,” dedi içinden.

Gri duygular, göğsünü taşılaştıran görünmez bir ağırlık hâline gelmişti artık.

gelişme

Masaya oturup kalemini eline aldığıında, kelimeler yorgun bir ordu gibi dağılmıştı. Bazıları doğmayı bekleyen gebe sözler, bazıları daha anlam bulamadan göçüp giden suskun cümlelerdi. Rüzgâr perdeyi öyle bir savurdu ki, tıpkı içindeki fırtınayla flört ediyormuş gibi.

Kadın, bir an durup aynaya baktı: Gözlerinin altındaki karanlık, gecenin ıstırabına tutulmuş bulutlar gibi titriyordu.

“Kaç satır hasat eder bu yalnızlığı?” diye fısıldadı.

Sensizlik, kronolojik bir uğultu gibi içini oyuyor; keşkeler, yamalı bohça misali hatıralarının ortasına çörekleniyordu.

Varlığını yoksun eden adamın yokluğunu sorgulamaya hakkı olmadığını o gece anladı.

Toprak gibi sessizdi kadın; ama suskunluğu gökte gürleyen bir feryat taşıyordu.

Her kelimeye kanı karışıyor; her cümle ruhunun koparılmış bir parçası gibi deftere düşüyordu.

Sonunda yazdı:

“Acı benim en sadık kılavuzum.”

sonuç

Kalemi masaya bıraktığında odanın duvarları biraz daha aydınlandı. Keder tül perde gibi çekildi, kasvetli satırlar nefes aldı. Kadın, kırıklarını süpürdüğü gecenin ortasında ilk kez kendi sesini duydu:

“Ben yaşıyorum. Üstelik kendim için.”

O anda, yıllardır adını unutan ruhu yeniden doğruldu. Kapı tokmağına asılı hüzn düşüp yere çarptı; gri duygular sabah ışığında eridi.

Kadın, o sabah evden çıkarken ilk kez fark etti: Hiçbir hikâye adıyla değil, yaralarını iyileştirdiği gün başlar.

Ve onun hikâyesi...

O gün başladı.

ESKİ MASAL, ESKİ ZÜLEYHA

“Eski tüller duvak olunca çocukların sözleri düğüm düğüm düğümlenir, ağızları büzüm büzüm büzümlenir, gözleri süzüm süzüm süzülürmüş. Annesinin lafını dinlemeyen çocukları su perileri kaçıırır gece yarıları, efsunlu gölün başında yaldızlı sularla yıkarmış başlarını. Çocuklar yerini yurdunu unutur, anasını babasını hatırlamaz olurmuş. Ne vakit ki su perileri hatırlatırmış çocuklara yaramazlıklarını, o saat çocuklar yalvar yakar ağlarmış su perilerine, beni anacığıma götürün, söz bir daha yaramazlık yapmam diye. Su perisi gerçekten inanırsa yavrucağın sözüne onu hasır bir sepete oturtur, efsunlu göle bırakırmış. Su gider, gider, gider, yolunu bulurmuş, çocuklar annelerine kavuşurmuş. Su perilerinin affetmediği çocuklar yaşamı boyunca efsunlu gölde suyu su ile yıkarmış nafîle bir çaba ile, analarını babalarını hatırlamadan.”

Adembaba mahallesinin çıkmaz sokağında, eski evinde gözleri denize dönükken zihninde geçen ve o an için hatırlayabildiği tek şey olan

kelimeleri hece hece söylemeye başladı yaşlı kadın. “Su perisi... Efsunlu göl...” Karşısında dönmekte olan dünyaya bir anlam vermeye çalışıyor, belki de bir şeyleri artık hatırlamadığını hatırlıyordu. Hayatı boyunca en çok korktuğu şey yakasına yapışmış, hayat onu yalnızlıkla sınamıştı. Yaşadığı 76 yılın bir saniyesi belki aklında beliriyor, hemen ardından bütün hisleri gömülüyordu içinde bir yerlere. En iyi hatırladığı şey annesinin ona anlattığı bu masaldı. Çocukken ne kadar korkutmuş olmalı ki onu şimdi neredeyse her şeyin silindiği zihninden silemiyordu, silmek de istemiyordu.

“Yok anam, bir görsen halini, hiçbir şey hatırlamıyor. O hayırsız oğlu attı başıma, aylığımı ödüyor ama ne arıyor ne soruyor! Sanki ben evladıyım. A, şuncacık kadın ha! Bir lokma yiyor, tamam, ondan sonra akşama kadar geçiyor o camın önüne izle babam izle, artık ne düşünüyor, ne kuruyor kafasında ben bilmiyorum. Bundan bir hafta önce iyiye, ha bu hafta kötü, her

geçen gün kötüye gidiyor bu kadın. Aradım o gün, e bana diyor ki işlerim var nasıl geleyim? Anam bana mı sordun başıma atıp giderken?” Yıllardır kendisine bakıcılık eden Şeyda’nın telefonla konuşurken yükselen sesi kulaklarında bir uğultu halinde dolaşıyordu. Bir yandan yüksek ses onu ürkütüyor ama bir yandan da konuşmasını dinleme isteği ağır basıyordu. Zihnindeki sesler dışında bir ses duymak iyi geliyordu ona.

“Ne bileyim ben niye unutmuş? Arada bir öfkelenip bağırıyor, bir gelip bakıyorum, yere atmış kendini içli içli ağlıyor. Haydi! Kaldırıyorum, oturtuyorum koltuğa, diyorum ‘Züleyha teyzem ne oldu sana?’ Çıt yok, içli içli ağlıyor, yüreğim parçalanıyor. ‘Aklına bir şey mi geldi, bir şey mi oldu?’ diyorum ses yok.”

Evinin anahtarını gürültü ile masaya bırakırken kristal vazoyu eline aldı ve titreyen elleriyle bardağına doldurduğu suyu hızla içti. Küçük omuz çantasını elinde sıkı sıkıya

tutarken kahverengi ahşap sofaya geçti. Çantasından çıkardığı saman kağıdına yazılmış mektuba baktı uzunca bir süre. Kaçınılmaz sonunun başlangıcı olduğunu bildiği halde, bu mektubun içinde ne yazdığını bildiği halde açmaya zerrece cesareti yoktu. Derin bir soluk alıp acele ile dörde katlanan kâğıdı açtı. Gözleri satırları hızla tararken artık ağlamayı bıraktı. Zihninde cümleler dolaşıyor, bir kurt içini kemiriyordu. Artık ağlamamak için direnmekte kararlı da sayılmazdı üstelik.

“Bu işin oluru yok, aramızdaki tek mil hisler sona ermeli. Gözlerinden yaş, kalbinden sızı akmamalı benim için. Yeni bir hayatın başlangıcı duruyor önümüzde, upuzun. Üzülmeni istemezdim ancak kendi istikbalime aşk uğruna ihanet edemem. Seninle kalıp yuva kurmam demek İstanbul’a bağlı kalmam demek, sana benimle gel diyemem çünkü senin benle gelmen demek sana ihtiyacı olan aileni, okuttuğun kardeşini, hasta babanı, evin yükünü omuzlanan anneni, seni baş hekimi yapan hastaneni terk etmen demek, terk

ettiklerimizle bir ömür yaşayalım istemiyorum. Ben yurtdışına gidiyorum, her şeyim hazır. Şimdi farkında değilsin lakin bize bir iyilik ediyorum. Sevgilerle, sevgilim.” Züleyha o vakit vakur duruşunu, dik omuzlarını geride bırakıp kendini yere attı. Üstü gözyaşlarından ıslanan kâğıt avuçlarında buruşurken ellerini yere vurup ağlamaya başladı. Şeyda telefonu başına bağladığı yazma ile kulağının arasına sıkıştırıp yazmanın düğümünü sıkılaştırdı. Eline aldığı bulaşıkları sıcak sudan geçirirken üstündeki belli belirsiz kirleri sünger ile ovdu. “Çok şükür eli ayağı tutuyor ama insan hatırlamadıktan sonra boş. Genç yaşında ömrü bitmiş zavallımın, sevmediği birine evde kaldı demesinler diye varmış, işte bu hayırsız oğlu doğmuş. Denizi izliyor tüm gün, oğlunun adı Deniz diye onu mu hatırlıyor artık, bilmiyorum. İlaçlarını alıyor, köşesine çekiliyor ama bazen kulak kesiliyorum, bahar-kış bir şeyler diyor, sohbet falan yok zaten, ya durduk yere ağlıyor, ya

durduk yere gülüyor, ya da böyle anlamsız bir şeyler söylüyor.”

Züleyha, Deniz yanındaki yatakta oynarken makyaj masasına oturdu ve önüne kağıtları çekti. İçindeki hisleri kâğıda dökmezse ya delirecekti ya delirecekti. Kurşun kalemi ince, uzun parmakları arasında yerini alırken yazmaya başladı. Bir hitap koymadı mektubunun başına, yüreğindeki yangına nasıl hitap edeceğini bilemedi, böylesi bir hasrete, böylesi bir acıya ne isim verilir, ne denirse yeterli olur seçemedi.

“Beni hiç tanımadığın, üstüne üstlük bunun için çaba harcamadığın için sana kırgınım. Ama bu benim seçimimdi ve insanlar seçimler yapar. Bazen sevilir, bazen sevilmez. Halbuki görülmemek, görülsen de anlaşılmamak, sevilmemekten daha kederli bir yazgı değil mi? Beni sevdiğini zannederek harcadığım zamana, senin beni sevdiğini zannederek geçirdiğin zamana acıyorum. Benim seçimimin sonucu

da buydu, beni ne tam anlamıyla sevdin ne de tam anlamıyla kendinden uzak tutmayı başarabildin. Beni sürüklediğin kaderin acı tarafı, bunun sonuçları ile yüzleşen sadece ben oldum. Sen en huzurlu uykularında rüyalar görürken soğuk gecelerde uykusuz kalan, düşünmemek için delirmeyi, seni unutmak için zihnimi sökmeyi istemekle meşguldüm. Ama bir yandan da istemedim yüzünü unutmak, sesinin kulağımdan gitmesinden deli gibi de korktum. Senin benden vazgeçmenin cezasını sadece ben çektim, hâlâ çekiyorum. Hâlâ seni hatırlıyor olmak benim lanetim. Gelişinin getirdiği baharının yerini benden giderken başlattığın bitmeyecek kış aldı. Sana gönderilmeyecek bir mektubu yazmak, hasretimi kabullenmek yıllarımı aldı. O yüzden, mazur gör.

Ellerini camın üstüne koydu. Mavi gözlerini cama iyice yaklaştırıp bakışlarını denizle buluşturdu. Sanki ne kadar yakından bakarsa o kadar yakın olacaktı dalgalara. “Züleyha teyzem, koyma ellerini cama, hay Allah! Dün sildim ben orayı. Yok, duymuyor kadın beni. Neyse, ki görüyor camı zaten. Öyle işte, bu

kadıncağıza da acıyorum ama imtihan dünyası... Yalnız, o gün garip bir şey oldu, benimle ilk kez anlaşılır bir şeyler konuştu. Çayını götürdüm, önüne koydum, tam döndüm arkamı, gideceğim, “kal” dedi. İlk başta anlamadım, bana mı diyor yoksa yine bir şeyler mi sayıklıyor diye. Ben durunca “Denizler aldı, götürdü uzağa. Ben bilsem, hiç geç kalır mıydım? Ben de giderdim, tez giderdim arkasından. Durmazdım, duranın canı çıksın!” dedi, baya bir söylendi. Baktım kötü oluyor, tamam teyzem, dedim. Zaten iki dakikaya kalmadı unuttu. Allah kimseyi aklından etmesin.”

Züleyha elinde parçalanmak üzere olan kâğıda baktı öfkeyle, sanki her şeyin sorumlusu oymuş gibi. Kâğıdı hızla fırlatıp ayağa kalktı. Masanın üstüne bıraktığı anahtarını aldı, elinde sıkı sıkıya tutarak kapıyı çarpıp çıktı. Meczup gibi yürüyordu ezbere bildiği tüm yolları. Ağlamaktan şişen gözlerine, öfkeyle ve korkuyla savrulan bedeni eşlik ediyordu. Limandan balıkçıların ve gemi düdüklerinin sesi gelirken Adembaba mahallesini geride bıraktı. Arnavut kaldırımlarıyla

bezeli yokuştan aşağı inerken. sendelesen de düşmedi. Limana geldiğinde ellerinde bavullar olan yolcuları inceledi. Kalbi de mantığı da onun burada olmadığını, çoktan veda et-tiğini biliyordu ama bir veda yoksa nasıl unutacaktı? Bir ölüyü unutmak için bile cenazeye ihtiyaç vardı. Ellerini sıcak göğsüne koymadan, bakışlarını bakışlarında kenetlemeden nasıl unutacaktı? Etrafına daha dikkatli bakarken limandan uzaklaşan yolcu gemisini gördü. Sol elini yorgunlukla havaya kaldırdı ve gözlerinden yaşlar süzülürken elini iki yana salladı. Olduğu yere çökerken insanlar ve bakışları umurunda değildi. Giden bir geminin içinde olmayan sevgilisine el salladı. Kendi hayaline veda etti usulca, zihninde yarattığı gerçeğin yansımaya sarıldı, onu öptü, kokladı. En azından böylesi bir vedayı hak eden sevgisini pamuklara sarıp zihninin en kuytu köşesine sakladı. Herkes gelip geçse de, su perileri anasını da unuttursa, babasını da unuttursa da artık bir boşluk olan zihninde ikisinin yan yana gölgesini silemedi. Hitap koyamadığı hasretini zihninden bir türlü uğurlayamadı.

Ömer Eraslan

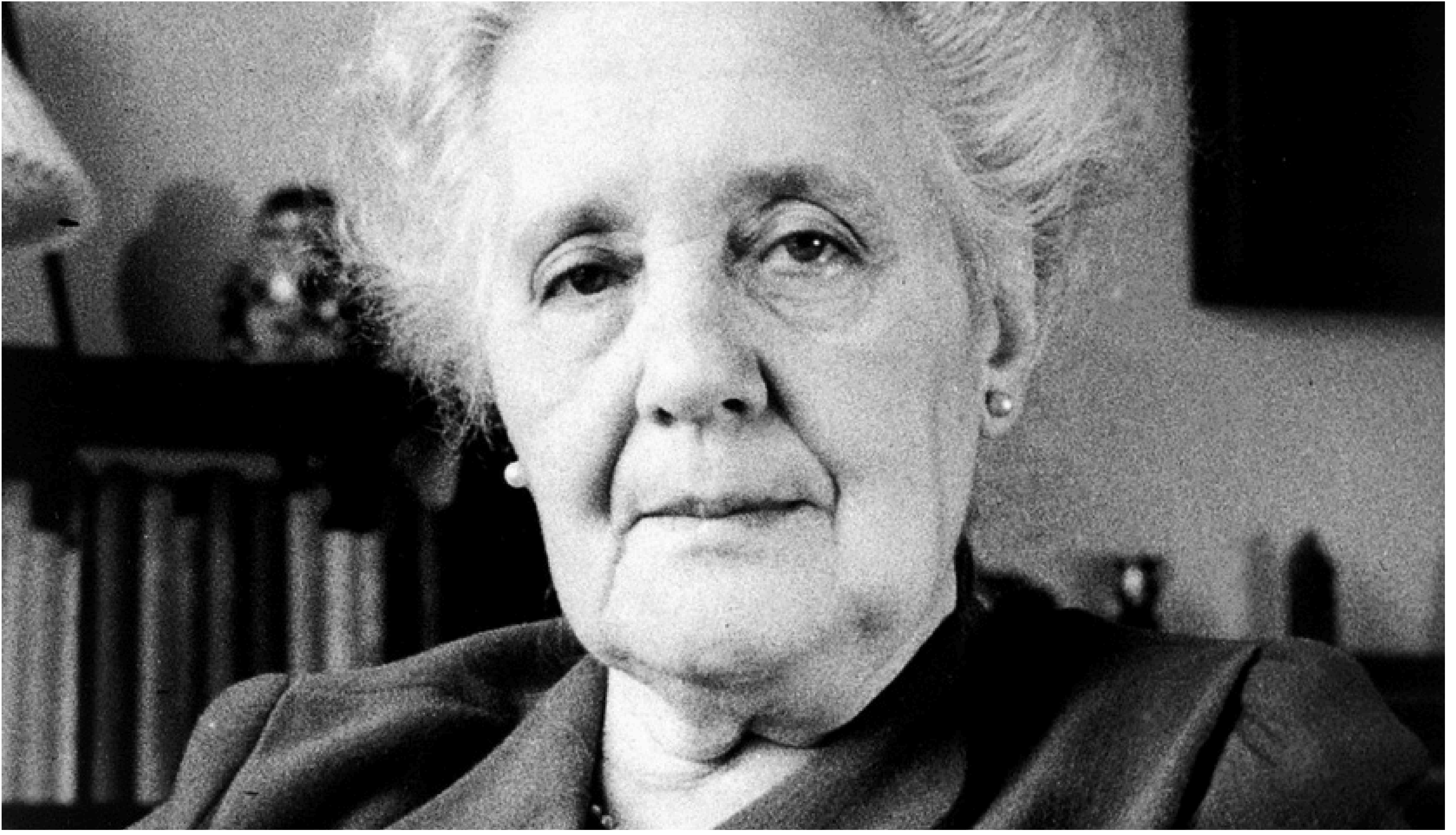
İÇİMİZDEKİ ODA: Kadın Mücadelesini Melanie Klein’la Yeniden Düşünmek

Kadın mücadelesi çoğu zaman dışarıda aranır; kalabalık meydanlarda yankılanan sloganlarda, rüzgârda sertleşen pankart köşelerinde, yasaların soğuk

ve mesafeli maddelerinde. Mücadele, gözle görülür, sesle duyulur olduğu ölçüde gerçek sayılır. Oysa en inatçı, en sessiz ve belki de en yorucu cephelerden biri,

gözlerden uzak bir yerde, insanın içinde kuruludur. Kimsenin fark etmediği anlarda beliriveren o tanıdık suçluluk duygusu, “fazla” olduğumuzu, haddimizi aştığımızı fısıldayan iç ses, söylenememiş bir cümlelerin boğazda bıraktığı ve gün boyu taşınan o düğüm... Tüm bunlar çoğu zaman politik sayılmaz; kişisel zayıflıklar, bireysel hassasiyetler olarak geçiştirilir.

Oysa feminist düşünce tam da bu noktada psikanalizle yan yana gelir. Çünkü patriyarka yalnızca kamusal alanı düzenlemez; yasalarla, kurum-

kurumlarla ya da görünür iktidar ilişkileriyle sınırlı kalmaz. Aynı zamanda ruhun derinliğine/mimarisine sızar, sesin iç ahengini belirler, neyi bastırıp neyi bastırmayacağımız üzerinde tahakküm kurar. Kadına dayatılan suskunluk, yalnızca dışsal bir zorunluluk değil, içselleştirilmiş bir disipline dönüşür. Böylece mücadele, yalnızca topluma, baskı mekanizmalarına ve karar vericilere karşı değil, içeride kurulmuş bu görünmez düzene de verilmek zorunda kalır. Ve belki de bu yüzden, en derin direniş biçimleri çoğu zaman sessizdir; bir düşüncede, bir tereddütte, bir “artık yeter” hissinde filizlenir.

Melanie Klein, insan ruhunun ilk sahnesini annenin bedeni etrafında kurar. Meme, Klein için yalnızca biyolojik bir beslenme aracı değildir; sevginin sürekliliğini, yokluğun yarattığı paniği, öfkenin ilk patlamasını ve minnettarlığın belirsiz sıcaklığını taşıyan bir simgedir. Feminist bakış açısıyla bu ilk sahne masum değildir. Çünkü kadın bedeni, daha en başından,

başkalarının ihtiyaçlarının merkezi olarak şekillenmektedir; bebek için olduğu kadar toplum için de! Anne, çocuğun iç dünyasında ikiye bölünür: doyuran ve mahrum bırakan, sakinleştiren ve hayal kırıklığı yaratan. Tıpkı toplumun kadını böldüğü gibi... İyi ve kötü, namuslu ve namussuz, doğru ve yanlış, normal ve anormal, alışılmış ve sıra dışı, kabul edilen ve dışlanan, fedakâr ve bencil... Bu bölünme gündelik hayatta tanındıktır. İyi kadın sabırlıdır; sesi yükselmez, kırılmaz, ihtiyaçlarını erteler. Kötü kadın ise talep eder, sınır çizer, hayal kırıklığı yaratır. İş yerinde “zor kadın” olarak etiketlenen, aile toplantılarında “fazla hassas” bulunan, ilişkilerde “çok şey isteyen” kadın figürleri bu ikiliğin güncel tezahürleridir. Klein-erken çocuklukta tarif ettiği bu bölünme, yetişkin kadın deneyiminde yankılanmaya devam eder. Kadın, sevilme uğruna kendini böler; bir parçasını saklar, bir parçasını törpüler. Klein’ın paranoid-şizoid konumu, bu nedenle feminist deneyime tuhaf bir biçimde tanıdık gelir. Dünya ya tamamen güvenlidir ya da bütünüyle

tehditkârdır. Ya kabul görürsün ya da dışlanırsın. Kadın için gri alanlar çoğu zaman yasaktır. “Hem güçlü hem kırılgan”, “hem bağımsız hem bağlı” olabilmek kolay değildir. Bu ikilikler, kadının iç dünyasında sürekli bir teyakkuz hâli yaratır. Yanlış bir söz, yanlış bir talep ya da yanlış bir öfke patlaması her şeyi bozacakmış gibi hissedilir.

Feminist bilinç, belki de Klein’ın depresif konum dediği yere yaklaşmakla başlar; yani parçalanmış olanı bir arada tutabilme cesaretiyle. Hem sevmek hem öfkelenmek, hem minnet duymak hem de hesap sormak... Anneyi, sevgiliyi, toplumu hem ihtiyaç duyulan hem de zarar veren olarak düşünebilmek. Bu kolay bir yer değildir; çünkü burada suçluluk vardır. Kadın mücadelesi bu noktada derinleşir: mesele yalnızca bastırana karşı çıkmak değil, bastırılmış olanla temas etmektir. Çoğu zaman bu temas, bir yas sürecini de beraberinde getirir. Olunamayan kadınların, yaşanamayan hayatların, ertelenmiş arzuların yasını tutmak gerekir.

Klein’ın “onarma” kavramı, feminist bir bağlamda ele alındığında yeni ve derin bir anlam kazanır. Onarmak, kırılanı eski hâline kusursuzca döndürmek değildir; aksine, kırılmanın izlerini silmeye çalışmadan, o izlerle birlikte yaşamayı öğrenmektir. Hasarı inkâr etmeden, çatlağın içinden sızan acıyı görerek var olabilmenin yollarını aramaktır. Bu anlamda onarma, sessiz bir kabullenışten çok, incinmiş olanla kurulan cesur bir temastır.

Kadınların birbirine fısıldadığı hikâyelerde bu onarıcı hareketin izi apaçık belirir. Bir mutfak masasının çevresinde, çayın ince buğusu havada asılıyken paylaşılan hayat parçaları; gecenin en derin sessizliğinde bir mesajlaşma grubuna bırakılan cümleler; bir kahkahanın ardından gelen, anlamını suskunluktan devşiren o kısa durak... İşte tam bu anlarda, tek başına taşındığı sanılan acı yavaşça çoğul bir dile bürünür. Bir anlatı ötekini çağırır, bir dinleyiş başka bir yükü hafifletir; kelimeler arttıkça ağırlık azalır, sessizlik bile şefkatli bir iyileşme alanına dönüşür. Patriyarkanın sistemli biçimde yalnızlaştırdığı, “kişisel” denilerek görünmez kılınan acı, bu paylaşımlarla birlikte kolektif bir belleğe yerleşir. Artık mesele yalnızca “benim başıma gelen” değildir; “bizim yaşadığımız”, tekrar

eden, yapısal bir deneyim olarak adını bulur. Tam da burada onarma. bireysel bir iyileşme çabasının sınırlarını aşar ve politik bir anlam kazanır. Yüksek sesle ilan edilmeden, sloganlara dönüşmeden gerçekleşen bu değişim; sessiz ama derin bir politikleşme hâlidir. Çünkü yalnızlığı dağıtır, suçu yerinden oynatır ve dayanışmaya nefes açar.

Elbette, Klein’ın kuramı kusursuz değildir. Anneyi merkeze alan her anlatı, kadınlığı yeniden doğallaştırma ve kaçınılmaz bir kader gibi sunma tehlikesini taşır. Feminist düşünce bu tehlikeyi bilir, sorgular ve itiraz eder. Yine de Klein’ın erken ilişkilerdeki ısrarı bize önemli bir şeyi hatırlatır: özgürlük yalnızca ileriye doğru değil, geriye doğru da kazanılır. Çocukluğun karanlık odalarına bakmadan, içimizdeki yasaklı duygularla—kıskançlıkla, öfkeyle, ambivalansla—karşılaşmadan tam anlamıyla özgürleşmek mümkün değildir.

Kadın mücadelesi bu nedenle yalnızca yasal hakların elde edilmesine indirgenemez; o, aynı zamanda içsel bir mekânın, uzun süre ihmal edilmiş bir ruh alanının yeniden inşasıdır. Bu mücadele, dışarıda verilenle sınırlı kalmaz; içeride de, sessiz ama derin bir emeği taşır. Virginia Woolf’un sözünü ettiği “kendine ait oda”.

Melanie Klein’la birlikte düşünüldüğünde somut bir mekândan çok, ruhsal bir odaya dönüşür: sınırları duvarlarla değil, deneyimle, hafızayla ve duygulanımla çizilmiş bir iç alan. Bu oda steril, düzenli veya huzurlu olmak zorunda değildir. Aksine, çoğu zaman dağınıktır; çelişkilerle doludur. Bir köşesinde bastırılmış bir öfke birikirken, başka bir köşede şefkat sessizce yerini korur. Kırılganlıkla direnç yan yana durur; korkuyla cesaret aynı cümlede nefes alır. Bu oda, “olması gereken” kadına değil, olduğu hâliyle var olmaya izin verilen kadına aittir. Kusursuzluk beklentisinin, sürekli toparlanma zorunluluğunun askıya alındığı nadir alanlardan biridir.

Feminist deneme belki de tam bu noktada, bu iç mekânda filizlenir. Kapıyı dünyaya sırtını dönmek için kapatmaz; aksine, içeri adım atıp bastırılmış olanla, dile gelmeyenle, çelişkili duygularla yüzleşebilmek için aralar. Bu yüzleşme bir arınma sözü vermez; ama sahici, kaçamayan bir bakış sunar. İnsanın kendini olduğu hâliyle görebilmesi, kadın mücadelesinin en sessiz fakat en köklü eylemlerinden biridir. Çünkü bu oda, yalnızca saklanan bir sığınak değil; dönüşümün, sorgulamanın ve yeniden düşünmenin sessizce başladığı bir eşiktir.

Büşra Yazıcıoğlu

KÜÇÜK PRENS NASIL YAZILDI?

Küçük Prens ile tanıştığınız anı hatırlıyor musunuz? Belki o küçük gezegenin üzerinde tek başına duran Prens'in resmini gördünüz, belki de bir arkadaşınız *"Bu kitabı mutlaka okumalısın"* diyerek size hediye etti. Bu kitabı okuduğunuzda, onun derinliğinde kendinizi kaybettiğinizi mutlaka hissetmişsinizdir. Ancak bu büyümlü hikâyenin arkasındaki gerçekler de en az kitabın kendisi kadar etkileyici. Gelin, hem yazarın dünyasına hem de bu kitabın yazılış sürecine birlikte dalalım. Çünkü **Küçük Prens**, yalnızca bir hikâye değil; yaşamın anlamını sorgulatan bir yolculuk.

Antoine de Saint-Exupery-nin Hayatı ve İlham Kaynakları

"Kendi kendini yargılamak etrafındakileri yargılamaktan çok

daha zordur, kendini doğru yargılamayı başarırsan gerçek bir bilgesin demektir."

Antoine de Saint-Exupéry, hayal gücüyle gerçekleri harmanlayan bir yazardır. Ancak onun hayatı sıradan bir yazardan çok daha farklıydı. Çocuk yaşta hikâyeler yazmaya başlayan Exupéry, gençlik yıllarında havacılığa olan ilgisini keşfetti ve pilot oldu. Gökyüzü, onun hem mesleği hem de ilham kaynağıydı. Uçarken yaşadığı deneyimler, hayata dair derin bir bakış açısı kazanmasını sağladı. Örneğin; uçarken her şeyi yukarıdan izleyebilmek, insanların karmaşıklığını ve aynı zamanda sadeliğini anlamasına yardım etti.

En büyük ilham kaynağı ise 1935 yılında Sahra Çölü'nde yaşadığı

zorunlu inişti. Bu kazanın ardından, uçsuz bucaksız çölün ortasında, yalnızlık ve hayatta kalma mücadelesiyle yüzleşti. Çölde yaşadığı bu deneyim, **Küçük Prens**'in hikayesindeki o unutulmaz çöl sahnelerinin de temeli oldu. Ayrıca, çölde bir Arap çoban tarafından kurtarılması, hikâyeye dostluk ve insan ilişkileri temasını eklemesine neden oldu. Ancak ilham sadece çölden gelmedi. Saint-Exupéry'nin çocukluk anıları ve hayata bakış açısı da hikâyeyi şekillendirdi. Yalnızca bir pilot değil, aynı zamanda hayal gücü güçlü bir sanatçıydı. Bu iki özelliği, onun bir yazar, ressam ve filozof olmasını da sağladı.

Savaşın Gölgesinde Doğan Bir Başyapıt

"Hakikati sadece ama sadece yüreğinle görebilirsin. Öz, göze görünmez."

Küçük Prens belki de en zor zamanlarda yazılmış bir başyapıt. Saint-Exupéry bu eseri, **II. Dünya Savaşı**'nın tüm dehşetiyle sürdüğü bir dönemde yazdı. 1941 yılında, savaşın getirdiği kargaşa nedeniyle memleketi Fransa'dan ayrılmak zorunda kaldı ve Amerika'ya yerleşti. New York'ta geçirdiği

sürgün yıllarında hem ülkesine olan özlemiyle hem de insanlığın anlam arayışıyla boğuştu. Saint-Exupéry, savaşın yıkıcılığına karşı bir protesto olarak bu eseri yazdı. Ona göre dünya, yetişkinlerin hırsları ve mantık takıntıları yüzünden kaosa sürüklenmişti. Bu nedenle, **Küçük Prens**’te sık sık yetişkinleri eleştirir; çünkü onlar, hayatın özündeki güzellikleri göremeyecek kadar meşguldür. Bu eleştiriler, yazarın içinde bulunduğu dönemin de bir yansımasıdır. Bununla birlikte kitabı yazmak kolay bir süreç değildi. Savaşın getirdiği fiziksel ve duygusal baskılar arasında bir umut ışığı arayan Saint-Exupéry, Küçük Prens ile kendine ve insanlığa bir çıkış yolu buldu. Kitap, onun yalnızlıkla yüzleşmesinin ve insan doğasına dair umut arayışının da bir ifadesiydi.

Küçük Prens’in Karakterleri: Evrenin Fısıldadığı Simgeler

“Gülüme baktığınız zaman, aslında onun sıradan bir çiçek olduğunu düşünebilirsiniz. Ama o sıradan bir çiçek değil. Çünkü onu ben suladım. Çünkü üzerine cam fanus geçirdim. Çünkü onun için tırtılları öldürdüm. Sadece iki ya da üç tanesi kelebek olsun diye... Çünkü onu ben dinledim, şikâyet ederken, övünürken ya da susarken... Çünkü o benim gülüm.”

Küçük Prens, masum bir çocuk hikâyesi gibi görünse de, aslında her bir karakter derin felsefi anlamlar taşır. **Saint-Exupéry**’nin hayatındaki kişiler ve deneyimleri, bu karakterlerin şekillenmesinde de büyük rol oynamıştı. Örneğin; Gül, yazarın eşi Consuelo’nun simgesel bir yansımasıdır. Narin ama dikenleriyle savunmacı olan Gül, sevginin kırılğanlığına ve karmaşıklığına da işaret eder. Küçük

Prens’in Gül ile olan ilişkisi, sevginin hem zorluğunu hem de değerini anlamaya yönelik bir keşif yolculuğudur. Bu ilişki, sevginin yalnızca sahip olmaktan ibaret olmadığını, aksine derin bir bağ kurmayı gerektirdiğini hatırlatır.

Diğer karakterler, insan doğasına ve topluma yönelik keskin eleştiriler taşır. İş adamı, her şeyi sahiplenme ve maddi kazanç hırsını temsil eder. Yıldızları sayılarla sahiplenmeye çalışan bu karakter, insanın yaşamın anlamını materyalizme indirgeme çabasını eleştirir. Kral, otoriteye duyulan takıntıyı ve gücün yalnızlığa yol açan yüzünü gösterirken; tilki dostluğun ve anlam arayışının sembolü olarak öne çıkar. Tilki’nin, “İnsanlar artık hiçbir şeyi anlamaya zaman ayıramıyorlar” sözü, modern dünyanın hızına, yüzeyselliğine ve insan ilişkilerindeki derinlik kaybına güçlü bir eleştiridir.

Saint-Exupéry, bu karakterler aracılığıyla okuyucuyu kendi yaşamını sorgulamaya davet eder. Gülde sevginin, iş adamında hırsın, tilkide ise anlam arayışının yansımalarını görebiliriz. Her biri, yaşamın farklı yüzlerini temsil ederken insanı kendi iç dünyasında bir yolculuğa da çıkarır. Böylece **Küçük Prens**, insan doğasına ve yaşamın anlamına dair zamansız bir sorgulama sunar.

Hayal Gücünü Canlandıran Görseller

“Biliyor musun? İnsan acı çektiğinde güneşin batışını bir başka sever.”

Antoine de Saint-Exupéry, Küçük Prens’i yalnızca kelimelerle değil; aynı zamanda kendi elleriyle çizdiği sade ama derin anlamlar taşıyan

görsellerle de hayata geçirdi. Bu çizimler, hikâyenin ruhunu tamamlayan birer sanat eseri niteliğindedir. Basit ve zarif tarzıyla öne çıkan bu görseller, çocukların hayal dünyasına hitap ederken yetişkinlere de kaybettikleri hayal gücünü hatırlatır. Özellikle Küçük Prens’in koyun isteği ve buna eşlik eden çizimler, masumiyet ve yaratıcılığın gücünü temsil eder. Saint-Exupéry, bu resimlerle yetişkinlere bir mesaj verir: “Çocukların gözünden bakmayı ve hayal etmeyi yeniden öğrenin.” Çizimler, hikâyeye estetik bir boyut katarken, okuyucunun hikâyenin özünü daha derinden hissetmesini sağlar. Bu görseller, hikâyeyi sadece okumakla kalmayıp hayal gücüyle yaşamaya da davet eder.

Küçük Prens’in Evrensel Mesajı: Hayata Dair Bir Rehber

“Birini güzel olduğu için sevmezsin ki, sen sevdiğin için güzel olur o.”

Küçük Prens, sevgi, dostluk, bağlılık ve insan olmanın anlamı üzerine yoğunlaşırken okuyucuyu kendi iç dünyasında bir yolculuğa çıkarır. Yazarın ünlü cümlesi, “İnsan ancak yüreğiyle görebilir, gözler hakikati göremez,” kitabın ana felsefesini de özetler. Hayatın özünde önemli olanın görünenden çok daha derinlerde olduğunu hatırlatır. Gül’ün narinliği, Tilki’nin bilgeliği ve Küçük Prens’in merakı, okuyucunun kendine ve çevresine yeniden bakmasını sağlar. Bu nedenle **Küçük Prens**, her okumada yeni bir anlam keşfettiren ve yaşamı farklı bir açıdan görmeye davet eden, zamansız bir hikâyedir.

Küçük Prens ile büyüyen ve büyüdükçe bu hikâyeyi farklı açılardan anlamaya başlayanlar bilir: Bu hikâye asla eskimez. Her

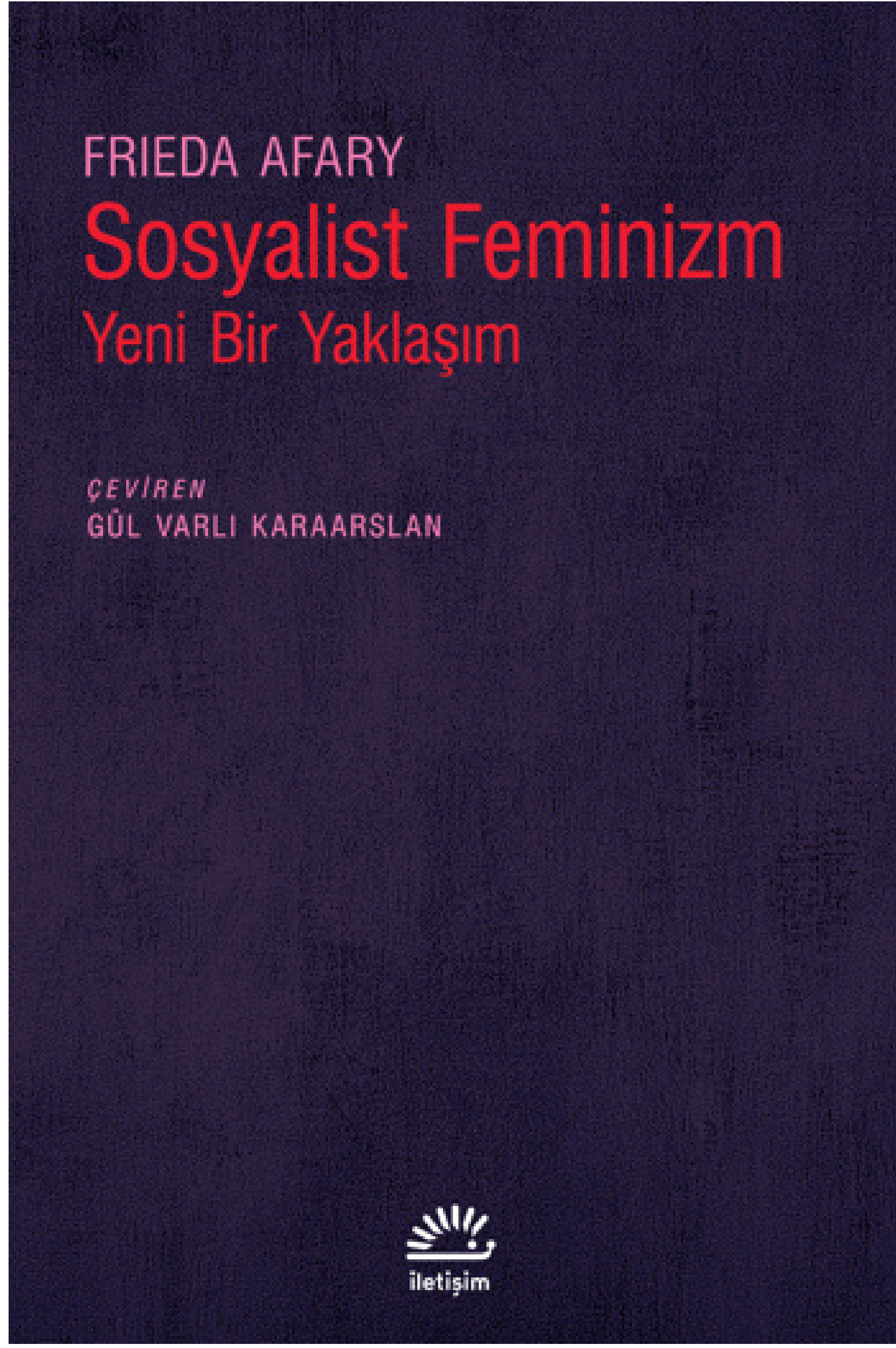
okuduğunuzda, hayatın başka bir yüzünü keşfedeceğiniz bir eserdir. Hadi bir kez daha yıldızlara bakın ve Küçük Prens’in fısıldadığı o büyülü

sözleri hatırlayın:

“İnsanlar yıldızlara baktığında neyi bulur? Herkes kendi yıldızını...”

Tuğçe Hitay

KADIN MÜCADELESİ VE FEMİNİZMİ KONU EDİNEREN KİTAP SEÇKİSİ

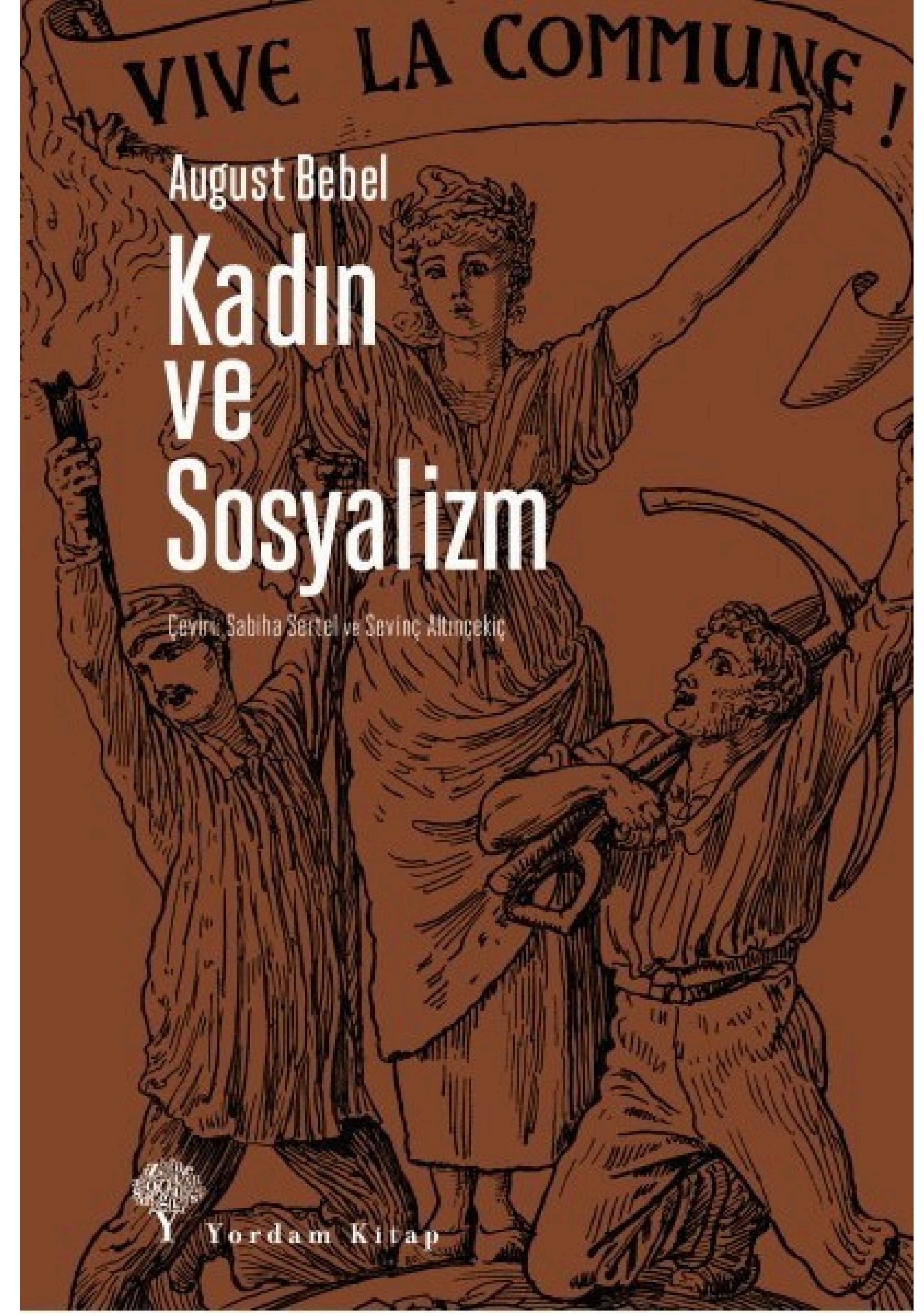

Frieda Afary, Hegel’den Butler’a çok geniş bir düşünce hazinesinden yararlanarak günümüzün mesele-lerini, otoriter sağ popülizmi, kadın düşmanlığını, homofobiyi, ırkçılığı birlikte ele alabilecek bir sosyalist feminizmin ana hatlarını çiziyor. Bugün içinde yaşadığımız felaketlerin kapitalizmin egemen kıldığı yabancılaştırmış emek olgusuyla bağlantılarını kuruyor ve nesnel ile öznel arasındaki mesafeyi kapatıyor.

Kadın Çalışmaları: Temeller, geçmişte ve günümüzde toplumsal cinsiyet konusunda yapılan disiplinlerarası çalışmalara bir giriş niteliğinde. Bonnie G. Smith, Kadın Çalışmaları’nın doğuşunu ve gelişimini, eleştirmenlerin yaklaşımlarını da hesaba katarak ele alıyor, alanın temel meselelerini anlaşılır bir dille aktarıyor, günümüzdeki durumunu inceleyerek yeni tartışmalara genişçe yer veriyor. Kadın Çalışmaları’nın disiplinlerarası doğasını, temel feminist teorileri, toplumsal cinsiyet

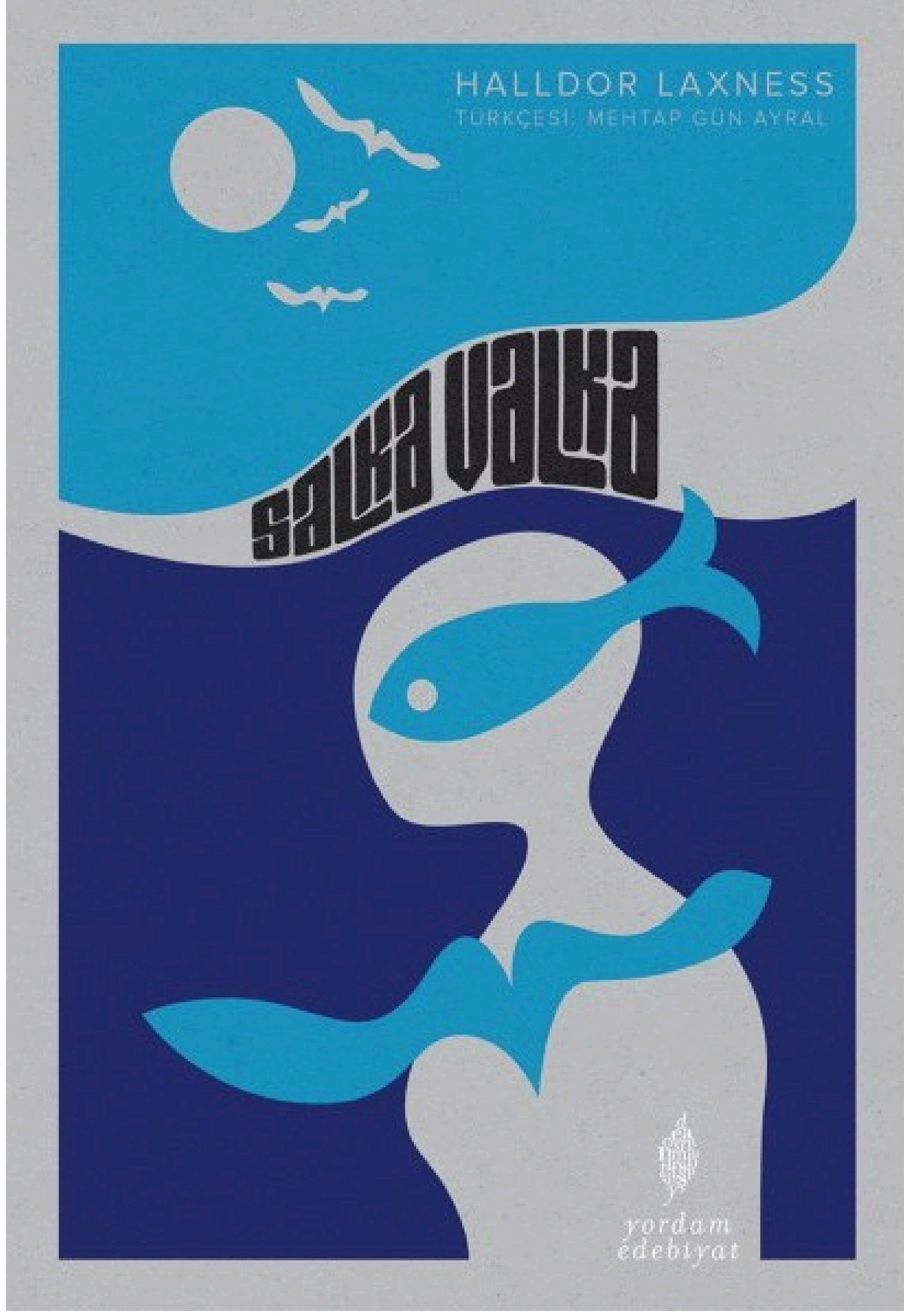
konusuna eleştiri ve yaklaşımları; ırk, sınıf, toplumsal cinsiyet, etnik köken ve dinin Kadın Çalışmaları’na etkilerini kesişimsellik bakış açısıyla yorumluyor. Smith, farklı cinsel kimlikler, askerileşme, şiddet, neoliberalizm, göç ve emek gibi günümüzün can alıcı sorunlarının Kadın Çalışmaları’yla ilgisini araştırıyor.

Marx ve Engels’in takipçileri arasından bir yazar ve siyasetçinin “kadın sorunu”na dair ilk kapsamlı çalışması olarak öne çıkan yapıt, pek çok dile çevrilerek dünyaya yayılan klasik bir esere dönüşmüştür. İşte, Türkiye’de toplumcu düşüncenin, aydın hareketinin ve örgütlü mücadelenin önemli figürlerinden Sabiha Sertel’in, ABD’de sosyoloji öğrenimi görürken hocasının önerisiyle okuduğu ve derinden etkilenerken daha 1935’te Türkçeye kazandırdığı yapıt budur.

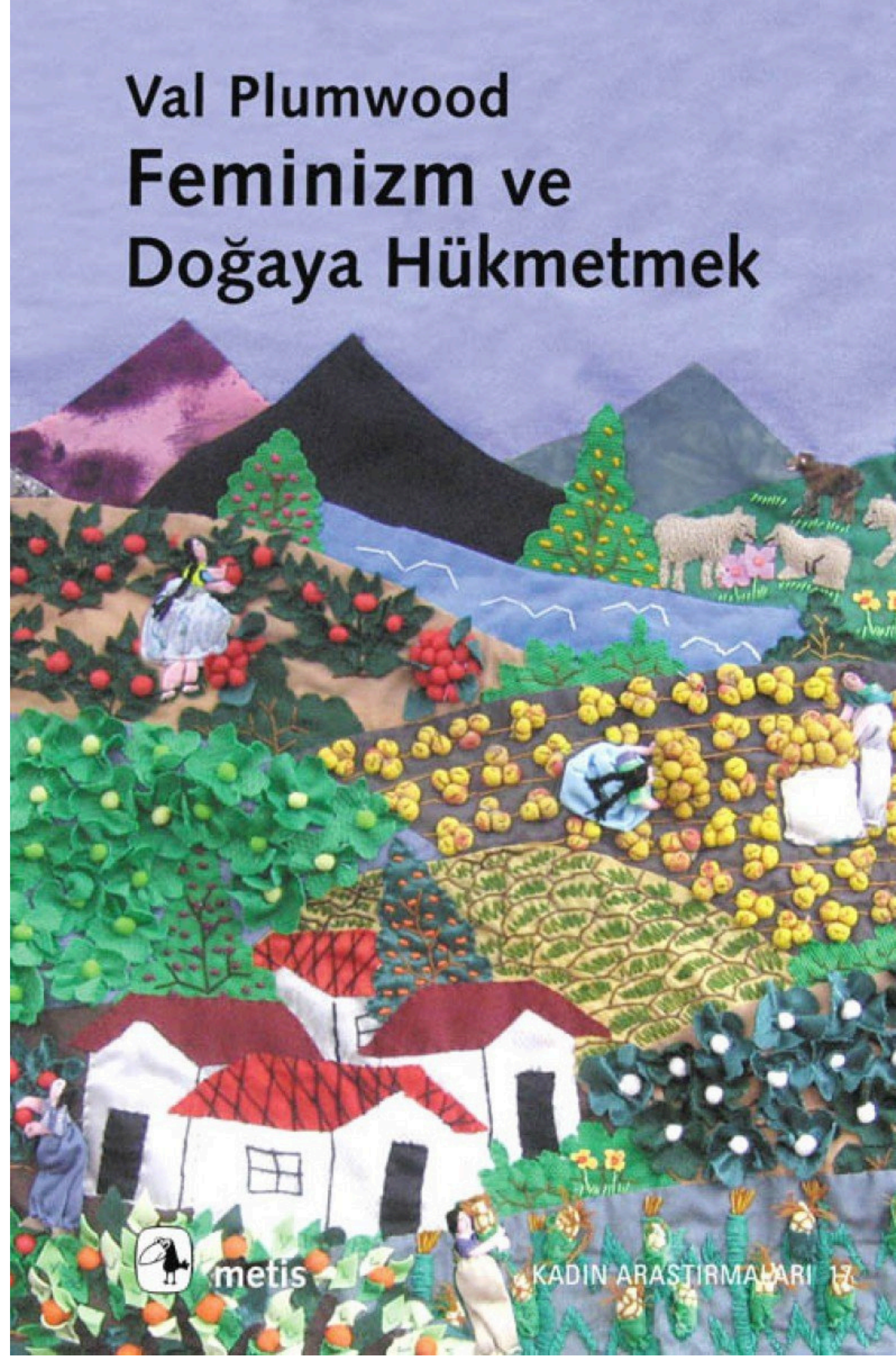
Ayrıca Kadın ve Sosyalizm, yalnızca başlığının birinci kısmı, yani “kadın” meselesi çerçevesinde değil, “sosyalizm” meselesi çerçevesinde de çok tartışılan, de-

ğerli bir çalışmadır. “Sosyalizm tasavvuru” açısından bakıldığında, Marx ve Engels’in Gotha ve Erfurt Programları Üzerine’de yer alan kısacık tasvirlerinin ardından, somut yanıtlar oluşturmaya çalışan ilk metindir.

Salka Valka, İzlanda edebiyatında yeni bir sayfa açan canlı, destansı edebî yaratıcılığından ötürü, 1955 yılında Nobel Edebiyat Ödülü’ne değer görülen Halldór Laxness’in başyapıtıdır. Laxness bu romanında okuru, İzlanda’nın dondurucu soğuğunda titreyen küçük bir balıkçı kasabasında, ahlak anlayışları çökmüş, ama dinî duygularla şişirilmiş balıkçıların acı dolu hayatlarıyla yüz yüze getirir, güçlü bir kadının zorlu hayat şartlarını ve mücadelesini gözler önüne serer. Çocukluğunu yaşayamadan büyümek zorunda kalan Salka adlı genç kızın merkezinde yer aldığı romanda, yoksulluk, sömürü ve çaresizlik çok çarpıcı bir tarzda tasvir edilir. Salka, annesi Sigurlina’yla birlikte, kuzeydeki evlerini terk edip İzlanda’nın güneyine, daha iyi bir hayat özlemiyle yola çıkar. Ama Oseyri adındaki küçük bir köyde mola vermek zorunda kalırlar ve bir daha da oradan ayrılamazlar. Sigurlina ne

kadar iradesiz biriye, kızı da o kadar güçlüdür. Güçlü iradesi, yoksulluğa karşı başkaldırının ön saflarına taşır Salka’yı.

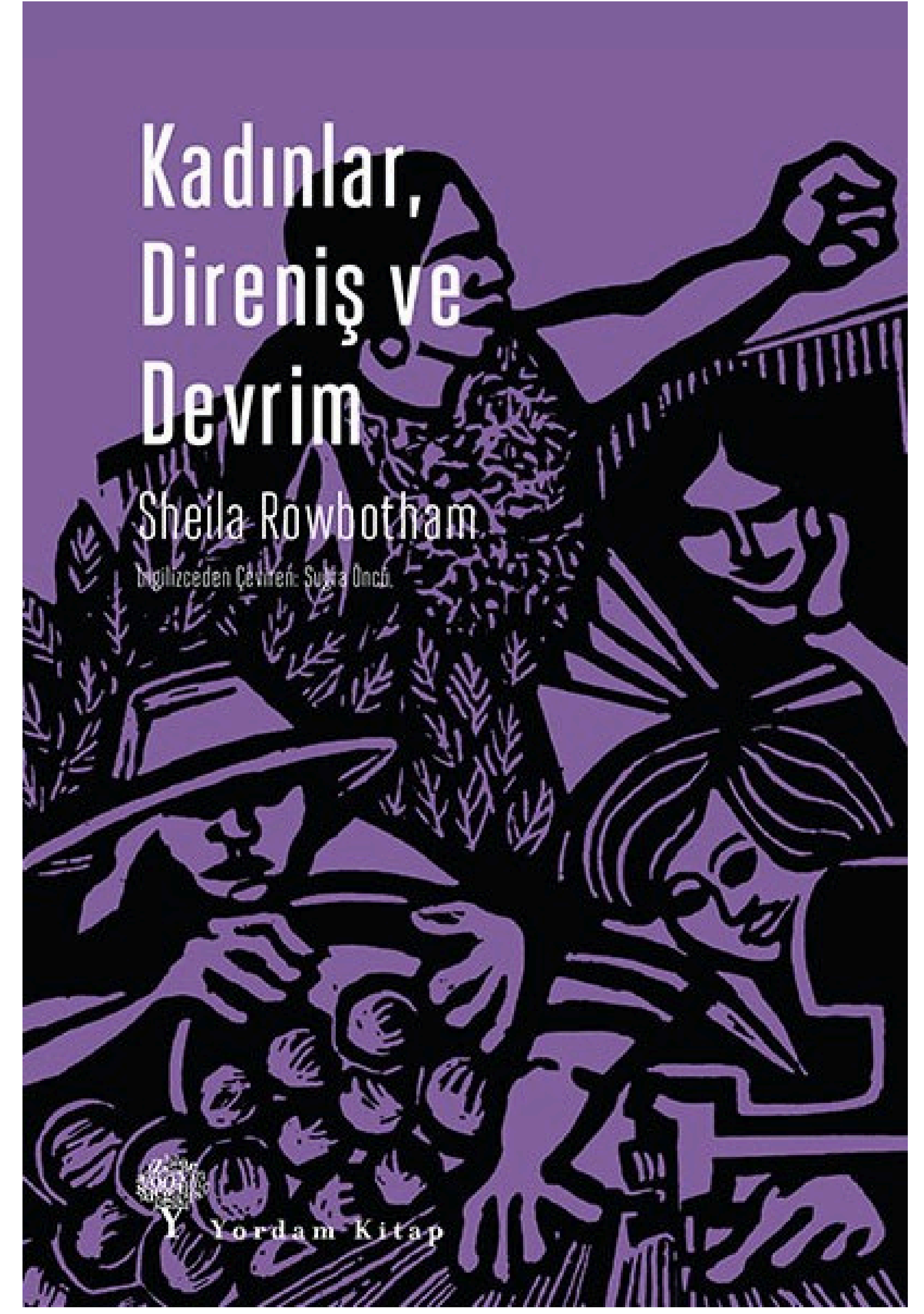
Batı düşüncesinin binlerce yıllık felsefe geleneği içinde şekillendiği haliyle "akıl" kavramı, aşağı görülen "ötekiler", yani alt sınıflar, sömürge halkları, kadınlar, hayvanlar ve bir bütün olarak doğa üzerindeki tahakküm ve baskıyla iç içe geçmiştir. Antik Yunan'dan bu yana kadınlık, maddesellik ve insandışı doğa değersiz sayılmış, insani erdem bunların dışında aranmıştır.

Dünyamızın şu gün geldiği durumda aklın, bilimin ve bireyselliğin yeniden tanımlanması gerekiyor; eskisi kadar karşıtlığa ve hiyerarşiye yaslanmayan biçimlerde. Hem insan hem de doğa üzerindeki tahakkümün eleştirisi için ırk, sınıf ve toplumsal cinsiyet çözümlemesine doğayı da katacak bir çerçeveye ihtiyacımız var.

Çünkü, amacının feminist kuramla bağdaşan ve ona dayalı çevreci bir feminizmin gelişmesine katkıda bulunmak olduğunu söyleyen Val Plumwood'un da dediği gibi "Artık bu sadece bir adalet meselesi değil, ölüm kalım meselesidir."

Feminizmin alternatif çözümlemele-

rinin parlak örneklerini veren bu kitap bizce, feminist ve ekolojik felsefenin klasikleşmeye aday eserlerinden...

1600’lerden 1968’e uzanan bir özgürleşme tarihi... Kadınların benlik, kimlik, hak arayışı ve özgürlük mücadelesiyle geçen bu on yıllar boyunca direnç örneği oluşturan, ekmek ve gül mücadelesini yükselten, düşünen ve eyleyen isimler...

Mary Wollstonecraft, Flora Tristan, Margaret Fuller, August Bebel, Eleanor Marx, Olive Schreiner, Sylvia Pankhurst, Emma Goldman, Aleksandra Kollontay, Ding Ling, Han Suyin...

Feminizmin ve feminist yazının tarihinden kilometre taşları... Bir yanda unutulunanlar: Edward Carpenter ve Aşkın Yetişkinlik Çağı mesela. Diğer yanda tekrar tekrar okunanlardaki yeni ayrıntılar: Engels ve Ailenin Kökeni örneğin.

Ve devrimlerin başardıkları ile yarıda bırakıp başaramadıkları... İngiltere’deki oy hakkı mücadelesinde, Fransız Devrimi’nde, Paris Komünü’nde, Rus Devrimi’nde, Çin’de, Vietnam’da, Küba’da, Cezayir’deki kurtuluş mücadelesinde yapılanlar,

yapılamayanlar... Tarihte, düşünürlerde, kitaplarda, makalelerde, şarkılarda, hayatlarda üç yüz elli yıllık olağanüstü bir gezinti... Kadınlar, Direniş ve Devrim.

Son dönem Osmanlı ve erken Cumhuriyet devri edebiyatçılarından biri olan Güzide Osman, feminist aktiviteleri ve edebi üretimi dolayısıyla anti-feminist literatürün hedef aldığı isimlerin arasında olmuştur. Zeynep Tek’in “Güzide Hanım”ın kim olduğu sorusunun peşinden giderken Harvard Üniversitesi’nin kütüphanesinde Nezihe Muhittin’in “Güzide Osman Hanımefendiye” imzaladığı kitaba tesadüfen dokunuşu, bu kitabı ören ilk ilmiktir. 1924’te Nezihe Muhittin’in temelini attığı Kadın Birliği’nin kurucularından olan Güzide Osman (1902-1974) sehven Güzide Sabri’nin (1883-1945) müstear adı olarak geçer. Feminist Mercekten Güzide Bir Arayış iki Güzide’nin tarihinin nasıl birleştiğini ve ayrılacağını anlamaya çalışıyor. Bir yandan feminist

biyografi ekseninde Güzide Osman’ın izlerini kaynaklarda sürerken Güzide Sabri’nin mükerrer hatalarla yazılan biyografisini tashi ediyor, diğer yandan metinlerini temel alarak Güzide Osman’ın şair, hikâye yazarı ve tiyatro eleştirmeni kimliklerini toplumsal cinsiyet, hastalık, milliyetçilik ve mizah ekseninde anlamlandırıyor. Özellikle romantik şiir ve mensurelerde, divan şiirinde olduğu gibi, toplumsal cinsiyet kimlikleri arasında “salıncak” kuran ne eril ne dişil (hem eril hem dişil) söyleme özel bir önem atfediyor. Feminist bir biyografi ortaya koymanın ötesinde, tarihin unuttuğu ve unutturduğu bir kadın yazar ve şaire iadei itibar, hatta iadei şahsiyet ediyor.

Emre Siyahoğlu

E.S: Öncelikle “Drain”e kadar olan müzik yolculuğunuzda neler yaptınız? Bu bağlamda konservatuvar eğitiminiz size müziksel anlamda neler kattı?

bölümüne girdim ve orada müzik psikolojisi üzerine bir yüksek lisans tezi vererek mezun oldum. Dolayısıyla konservatuvar, müziği farklı disiplinler aracılığıyla anlamaya çalışmak ve ufkumu genişletmek için bir alan açtı bana.

RÖPORTAJ: BAHAR KAR

Çocuk yaştan beri müzikle ilgilenen, lisans eğitiminde farklı bir alanda ilerlese bile yüksek lisans eğitimi ile birlikte yeniden müziğe dönerek çalışmalarını daha da şekillendiren başarılı müzisyen Bahar Kar, bağımsız olarak yayınladığı ilk EP çalışması “Fences” ile kendi düzenlediği enstrümantal bestelerini dinleyicilerle buluşturdu. Bahar Kar ile Eşlik-siz için; Müzik yolculuğunu, EP çalışmasını, aldığı geri dönüşleri ve gelecek çalışmalarını konuştuk.

B.K: Müzik yolculuğum keman çalmakla başladı aslında. 11 yaşımdayken keman çalmaya başladım ve bugüne kadar pek çok orkestrada keman icracısı olarak yer aldım. Yaklaşık 15 yıldır da keman eğitmeni olarak çalışıyorum. Son birkaç yıldır da kendi bestelerime ve bestelerimin prodüksiyonuna odaklanmaya başladım. Konservatuvar meselesine gelince, aslında lisansım psikoloji üzerine. Üniversiteden mezun olduğumda yüksek lisans için önce bir psikoloji yüksek lisansı düşündüm fakat sonra müzik ile ilgili akademik olarak ilerleme isteğim daha ağır bastı. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı’nda

E.S: İlk yayınlanan yer aldığınız kayıt “Drain”e dahil olma süreciniz nasıl gelişti? Mert Ertunç ve Ann Helene Hagen ile yollarınız nasıl kesişti? Drain’deki performansınız ile ilgili nasıl geri dönüşler aldınız?

B.K: Mert hem müzik eğitmeni olarak birlikte çalıştığım hem de müzikal süreçlerimde bana özellikle teknik anlamda yol gösteren çok yakın bir arkadaşım. Bu yüzden, Mert Drain’i yapmaya başladığında taslaklarını birlikte dinlemiştik. Sonrasında da keman bölümünü bana emanet etti ve dilediğim gibi

doğaçlamama ve besteye dahil olmama alan açtı. Benim için profesyonel bir kayıt sürecini görmek açısından çok kıymetli bir tecrübe oldu. Ann ise aslında Mert'in bir projesi. Parçalarındaki vokalleri söyleyecek bir sanatçı bulamadığı için Mert uzun süredir kendi bestelerini bir köşede tutuyordu. Fakat sonrasında bir sentetik sanatçı ve vokal olan Ann'i eğitti ve böylece Drain'de ben de bir sentetik sanatçı ile çalışma fırsatı buldum. Drain'e gelen yorumlar ise güzeldi. Kemanın parçaya yakıştığını, parçanın duygu yoğunluğunu iyi beslediğini söylediler genellikle.

E.S: Bir EP yayınlamaya nasıl karar verdiniz? Bu bağlamda Fences'deki eserlerin oluşum süreci nasıl gelişti?

B.K: Aslında 5-6 yıldır evde kayıt alıp kendime özgü bir sound oluştur-

maya çalışıyordum. Biraz müzik teknolojilerini öğrenme, biraz kemanda ve çaldığım diğer enstrümanlarda doğaçlama yapma ve bunları kaydetme, beste taslakları oluşturma ve bu taslaklarda kendi müziğimin temelini arama peşindeydim. Burada karar verme sürecim bir döngüyü kırmak oldu sanırım. Hep koşulların daha iyi olmasını bekledim. Daha iyi ekipman, birlikte müzik üretebileceğim çok sayıda müzisyen, daha çok enstrüman hakimiyeti, daha çok özgüven... Ama bunların daha iyiye gitmesinin tek yolunun beklemek yerine harekete geçmek olduğunu içten bir şekilde kabul edince devamı geldi diyebilirim. Fences aslında benim cesaret edip tamamıyla bestelediğim, kaydettiğim ilk parçalarımın oluşuyor. Sözlerini ilk yazıp kaydettiğim parça Don't Forget oldu. EP kapağında da yer alan görsel aslında kendime satın aldığım

bir kolyenin ucu. Kendimi zorladığım ve genel olarak zorlandığım bir dönemde uzunca bir yürüyüşe çıkıp yürüyüş yaparken bir kermese denk gelmişim. Orada kendime bu kolyeyi almak kendime şefkatle yaklaşmama bir vesile oldu. Zaten o yoğun hissiyatla da sözler kendiliğinden aktı aynı gün içinde. Run Away ve Fences da aslında Don't Forget parçasına ve hissiyatına gidene kadar olan süreci temsil ediyor. Run Away çaresizliğin, bir çıkmaza girmenin ve bir şeylerin değişmesinin ne kadar zor olduğu üzerine. EP içindeki en depresif parça olduğunu düşünüyorum. Fakat Run Away'den sonra bir isyan bayrağı olan Fences geliyor. Fences da aslında çaresizliği kırmayı ve ne olursa olsun koşulları zor da olsa değiştirebileceğimin bir yansıması. Bu parça, hayatı yaşarken ve üretirken aslında ne kadar çok baskıya maruz kaldığının keşfi ve bu baskıyı kırmaya başlamamın yansıması. Diri bir öfke ama içinde kendime ve yaşadığım topluma, çevreye karşı bir hayal kırıklığı/başkaldırı da taşıyor. Don't Forget de bahsettiğim gibi mutsuzluğun, çaresizliğin ve öfkenin kendi içimde çözülümü aslında.

E.S: Fences'deki eserlerle ilgili nasıl geri dönüşler aldınız?

B.K: Sanırım aklıma ilk gelen kelime “yoğun” olurdu. Dinleyenler parçaların hem enstrümantal hem de duygusal anlamda yoğun, çoğunlukla da karanlık olduğunu söylediler. Film müziklerine benzeten ya da “Bir filmin şu sahnesinde çalsa güzel olurdu!” diyenler oldu. Tüm enstrümanları kendim çalıp kaydettiğim için prodüksiyonda ufak tefek hatalar oldu elbette, ona dair geri dönüşler

de aldım ama genel anlamda beklediğimden iyi dönüşler geldi diyebilirim.

E.S: Bununla birlikte düzenlemelerinizi kendiniz üstleniyor ve müziğinizi bağımsız olarak yayınlıyorsunuz. Bu iki durum size müziğiniz adına yapmak istedikleriniz bakımından özgür bir alan sağlıyor mu?

B.K: Kesinlikle. Aslında farklı müzisyenlerle çalışmak, bir stüdyoda kayıt almak ve yayın sürecinde bir destek mekanizmamın olmasını isterdim fakat neredeyse her şeyi kendi başıma yapıyor olmanın tatmini ve bunun sağladığı özgürlük ilerleyen müzikal sürecim için bana sağlam bir zemin oluşturuyor diye düşünüyorum.

E.S: Kendi müziğinizi tür ve hissiyat anlamında nasıl tanımlarsınız?

B.K: Herhangi bir müzik türü dü-

düşünmeden ürettiğim için kendi müziğimi belirli bir türe direkt olarak koyamam sanırım. Fakat alternatif, post-rock, yer yer folk ve minimal öğelerin olduğu bir müzik diyebilirim. Hissiyat olarak da kendi karanlığıyla barışmanın, deneyime açık olmaktan korkmamanın hissiyatı neyse onu hissettiriyor sanırım müziğim bana.

E.S: Fences sonrasında yapmayı düşündüğünüz çalışmalar var mı?

B.K: Evet, yakın zamanda bir tekli geliyor. Bu yıl başka tekli çalışmalarım da olacak. Sonrasına dair daha uzun soluklu projeler için planlarım var ama henüz kesin bir tarih belirlemedim bu projeler için. Birkaç ay içerisinde Fences sonrası ilk parçam çıkmış olacak diye planlıyorum.

E.S: Bahar Kar’a bu güzel röportaj için teşekkür ediyorum. “Fences” EP’sini dijital platformlarda bulabilirsiniz.

İsmail Germiyenoğlu

LONE RANGER

görüyorsun ya isimsiz bir nehrin yatağında uyanıyorum
saat sekiz
karşılaştığım ilk şey yüzümde bir gerçek
rastgele çeviriyorum yaşamın sayfalarından
kaldığım yeri unutmuşum hayatta
üstelik anlamıyorum dilinden hiç
en iyisi bu kitabı kapatmam gerek

verin ceketimi gitmem gerek
ağzımda yakışıksız sigaramla
serileceğim bir kasabanın meydanına
ne külümü ne gölgemi bırakacağım
vazgeçtim
daima infilak edecek bana dair ne varsa

görüyorsun ya ölü bulundum isimsiz bir nehrin kaynağında
ayağı kırık taydım doğar doğmaz vuruldum
savruldum simsiyah soğuk uykuya
ama unutmadım yağmurun tarifini
biraz su, biraz bulut
bolca gürültü işte
sakınmasın onu da yalnızlığın rabbi
alın artık ceplerimden toplayın huzursuzluğun meyvesini!

**CİSTEMİ
YENECEĞİZ!**